

TUNTOSARVI

Nro 13 1987

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
Ilmestyy 48 kertaa vuodessa, perjantaisin
Nro 13/1987
13. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

PÄÄTOIMITTAJA Orvokki Holopainen

TOIMITUKSEN OSOITE

Näkövammaisten Keskusliitto
Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki
puh. (90) 77041/227

SISÄLLYS

Sosiaalihuollossa joka yhdeksäs	
virka täyttämättä	1
Ajankohtaista	2
Piiras diabeetikolle	6
Kala pitää kunnossa	7
Elämä on parempaa opaskoirani Bessin kanssa ...	10
Ilmoitukset	14

TUNTOSARVI

27.3.1987

Sosiaalihuollossa joka yhdeksäs virka täyttämättä

Sosiaalihallitus on tutkinut sosiaalihuollon henkilökuntaa v. 1984. Tutkimuksen mukaan joka yhdeksäs virka on vailla hoitajaa. Ohessa tietoja tutkimuksesta.

Sosiaalihuollon tehtävissä työskenteli vuoden 1984 lopussa 94.951 henkilöä. Heistä varsinaiseen henkilökuntaan kuului 88.172 työntekijää. Siviilipalvelusmiehiä, oppilaita ja työllistämistuella työllistettyjä oli 6.779 eli 7,1 prosenttia.

Virkoja, toimia ja tehtäviä oli sosiaalihuollon organisaatiossa tuolloin 90.666. Näistä 83,5 prosenttia hoiti vaikinainen hoitaja.

Kaikki toimintamuodot olivat naisvaltaisia; miesten osuus koko henkilöstöstä oli vain 5 prosenttia.

Henkilökunnan ikärakenne vaihtelee siten, että niissä toimintamuuodoissa, jotka ovat lähivuosina voimakaimmin laajenneet, työntekijät ovat nuorimpia. Nuorinta henkilöstö on päivähoidossa ja opetuksessa, missä joka kolmas työntekijä oli alle 30-vuotias. Läkimmäiset työntekijät löytyivät kotipalvelussa, missä 19 prosenttia henkilökunnasta oli täyttänyt 50 vuotta.

Sosiaalihuollon ammatillisesta henkilökunnasta noin puolet oli ilman ammatillista koulutusta.

Ammattikouluksen saaneista oli koulutussuunnan mukaan suurin ryhmä hoitoalan koulutuksen saaneet. Sosiaalityössä ylivoimaisesti yleisin koulutus oli yhteiskunta- ja käyttäytymistieteellinen sekä sosiaalityön koulutus.

Tiedot ovat sosiaalihuollon selvityksestä, joka koskee tilannetta 31.12.1984. Tiedot koottiin kyselylomakkeilla kaikista sosiaalihuollon toimipaikoista keväällä 1985.

AJANKOHTAISTA

Television lupamaksuja aiotaan korottaa

Yleisradion hallintoneuvosto esittää valtioneuvostolle, että television lupamaksuja korotettaisiin ensi vuoden alusta noin kuudella prosentilla.

Päätös syntyi yksimielisesti hallintoneuvoston ensimmäisessä vaalien jälkeisessä kokouksessa perjantaina.

Esityksen mukaan värilupa olisi ensi vuonna 40 markkaa nykyistä kalliimpi vuodessa eli 660 markkaa. Mustavalkolupa maksaisi 380 markkaa vuodessa. Se olisi 20 markkaa nykyistä kalliimpi.

Korotuksia perustellaan Yleisradion kustannuspaineilla ja mm. ruotsinkielisen televisiopalvelun kustannusten kattamisella.

Viimeksi lupamaksuja korotettiin 5,6 prosenttia viime kesänä.

Terveystenhuollon menot lisääntyneet huomattavasti

Terveystenhuollon menot henkilöä kohti ovat lisääntyneet tuntuvasti 20 vuodessa. Niiden osuus bruttokansantuotteesta on noussut vuodesta 1963 vuoteen 1983 4,2 prosentista 6,8 prosenttiin. Silti Suomen terveysmenot ovat vielä prosenttiyksikön alhaisemmat kuin OECE-maissa keskimäärin.

Sairaalahoitoon osuus kuluista on ollut koko ajan reilut puolet. Lääkemenot ovat alentuneet niin, että ne olivat 1980-luvun alussa noin kymmeneksen kaikista kuluista.

Tutkijat ovat myös selvittäneet, mistä kulujen lisääntyminen on aiheutunut. Hieman yli puolet kasvusta johtuu lisääntyneistä palveluista. Nyt voidaan hoitaa sairaaloissa sellaisia vähemmän sairaitakin, jotka aikaisemmin olisivat saaneet kärsiä vaivojaan kotihoidossa.

Toiseksi eniten on vaikuttanut hoitokäytännön muutos, mikä on ollut seurausta kalliin huipputeknologian käyttöönotosta.

Myös työvoimakustannusten nousu on lisännyt konaiskuluja. Väestön vanhenemisesta ja lisääntymisestä aiheutui noin setsemän prosentin kulukasvu.

Koivistolla vakaa kannatus

Kaksi kolmesta toivoo presidentin uudelleenvalintaa – Holkerin ja Väyrysen tuki laskenut marraskuusta

Presidentti Mauno Koiviston uudelleenvalintaa ensi tammikuun presidentinvaaleissa toivovien äänestysikäisten suomalaisten määrä on pysynyt vakaana.

HS-Gallupin mukaan Koivistolle toivoo jatkoaikaa 69 prosenttia. Se on prosenttiyksikön vähemmän kuin HS-Gallupin viime marraskuussa miittama lukema.

Toiseksi eniten eli seitsemän prosenttia toivoo, että valituksi tulisi kokoomuksen presidenttiehdokas, pankinjohtaja Harri Holkeri. Kolmas on keskustapuolueen presidenttiehdokas, ulkoministeri Paavo Väyrynen, jonka valintaa toivoo neljä prosenttia.

Holkerin ja Väyrysen valintaa toivovien määrä on alempi kuin viime marraskuussa. Holkerin lukema on neljä ja Väyrysen kolme prosenttiyksikköä alempana.

Mielipidetiedustelun teki 22.-27. helmikuuta Suomen Gallup Oy Helsingin Sanomien toimiksiannosta. Mielipiteitä kysyttiin yhteensä 1.528 äänestysikäiseltä

kansalaiselta. Haastatelluilta kysyttiin, kenen he toivoisivat tulevan valituksi seuraavaksi presidentiksi. Haastatelluille ei lueteltu mitään nimiä.

Gallup Oy:n mukaan tulos heijastanee suomalaisten toiveiden ohella myös osin heidän arvioitaan siitä, kenet valitaan presidentiksi 1988. Tulos ei kerro suoraan, että vaaleissa kansalaiset todella äänestäisivä toivomaansa henkilöä.

Tarkistuslaskenta ei tuonut yllätyksiä

Pertti Salolainen oli äänikuningas – Marita Jurva eduskuntaan hännänhuippuna

Lauantaina päättynyt vaalien tarkistuslaskenta vahvisti eduskunnan kokoonpanon ennakkolaskennan mukaiseksi. Äänestyslippujen tarkistuksessa hyväksyttiin lähes 8.000 lisä-ääntä, mutta ne eivät aiheuttaneet muutoksia paikkajakoon.

Kokoomuksen Pertti Salolainen säilytti yli 18.000 äänellään vuoden 1987 vaalien äänikuninkuuden. Hännänhuippuna eduskuntaan selviytyi maaseudun puolueen Marita Jurva 2.682 äänellä.

Keskusvaalilautakunnat kirjoittivat valituille kansanedustajille valtakirjat. Ne tarkistetaan 1. huhtikuuta, jolloin myös eduskuntaryhmät järjestäytyvät.

Uusi eduskunta aloittaa työnsä 2. huhtikuuta valitsemalla puhemiehet. Vuoden 1987 valtiopäivät avataan perinteisin menoin seuraavana päivänä.

Piiras diabeetikolle

Mustaviinimarjapiirakka

2,5 dl vettä
2 rkl maitojauhetta
puoli palaa hiivaa
1 tl suolaa
3 dl vehnäjauhoja
2,5 dl ruisjauhoja
Täyte:

Noin puoli litraa mustaviinimarjasurvosta
2 rkl makeuttamisliuosta

Lämmitä vesi 37-asteiseksi ja lisää siihen maitojauhe, hiiva ja suola. Vatkaa joukkoon jauhot ja alusta taikina. Kohota taikina ja kaaviloi se leivinpaperin päällä levyksi. Nosta taikinalevy paperin avulla pellille ja levitä sopivaksi maustettu marjasurvos tasaisesti lähes levyn reunoille. Taita reunat survoksen päälle.

Paista piirakkaa 200 asteessa noin 25 minuuttia. Leikkaa piirakka pituussuuntaan neljäksi suikaleeksi ja nämä edelleen poikittain viideksi palaksi. Jokainen pala on yksi vaihtotaulukon annos, joka sisältää noin 10 g hiilihydraatteja.

Piirakan asemesta voi syödä kaksi voileipäkeksiä tai yhden sokerittoman täytekeksin.

Nämä leipäryhmiin kuuluvat leivonnaiset voi vaihtaa hedelmäryhmän tuotteisiin. Herkuttele vaikkapa puolikkaalla banaanilla tai juo yksi desilitra appelsiinituoremehua.

Kala pitää kunnossa

Ravintosisältöönä nähden kala on edullista ruokaa, joten liha- tai makkara-aterian vaihtaminen kalaan entistä useammin ei tule kalliiksikaan. Kalaa on saatavana sekä tuoreena että pakastettuna ympäri vuoden.

Nykypäivän ihmiselle tarjolla oleva ruokavalikoima on hämmäntävän suuri. Ruokaostoksensa voi koota monella tavalla. Joku antaa mielitekojensa ohjailla valintojaan, toinen katselee erikoistarjousten perään ja kolmas miettii mikä olisi terveellistä.

Pysyäkseen kunnossa ihminen tarvitsee runsaslukuisen määrän erilaisia ravintoaineita. Näistä suurin osa on erilaisia vitamiineja ja kivennäisaineita, joita tarvitaan päivittäin pieniä määriä tuhansiin eri elintointeihin. Ne suojaavat myös erilaisilta puutossairauksilta. Muita ravinnon suojaavia tekijöitä ovat kuitu ja myös jotkut rasvahapot, erityisesti kalan rasvahapot.

Arvokkaita ravintoaineita

Yleisesti ottaen kala on vähärasvaista. Kalan rasva on kuitenkin ravintofysiologisesti arvokasta monitydyttämätöntä rasvaa. Sen katsotaan olevan edullista muun muassa sydän- ja versisuonitautien ehkäisyssä. Esimerkiksi eskimoilla ei juuri tavata valtimoiden kovettumistautia ja selitykseksi tähän on osoittautunut runsas kalan käyttö.

Kala on myös monipuolinen kivennäisaineiden läh-

de. Kalasta saadaan etenkin kalsiumia, fosforia ja magnesiumia, merikaloista myös mangaania ja jodia. Parhaiten kivennäisaineet tulevat käyttöön kun kalat syödään ruotoineen kuten kala- ja patakukossa tai paistetuissa silakoissa. Erityisesti kalan rasvassa on myös rasvaliukoisia vitamiineja.

Pelkäätkö ruotoja?

Usein lapset vierastavat kalaa ja sen vuoksi ehkä kalaa jää vähemmälle perheen ruokavaliossa. Tavallisesti lienee kyseessä ruotojen pelko, koska pakastekalasta tehty kalakeitto useimmiten kelpaa ja kalapuikot ovat suorastaan herkkuruokaa. Silloin kannattaa turvautua esimerkiksi ruodottomiin silakkafileisiin tai pakastekalaan. Yleensä kalaruoka tulee mieluisammaksi itseltään iän karttuessa.

Ulkomailta Suomeen tuodaan pakastekalaa, muun muassa seitä, puna-ahventa ja kampelaa. Pakastekalan ruoaksi valmistaminen on parasta aloittaa silloin, kun kala on vielä puoliksi jäässä. Tällöin siitä ei tule mautonta.

Kirjolohta tarjouksena

Tärkeimpiin kotimaisiin talouskaloihimme kuuluvat kirjolohi, silakka ja muikku. Kirjolohi ja muikku kuuluvat lohensukuisiin kaloihin. Silakka ei ole lohikala, vaikka onkin hienon makuista.

Käytöltään muikku ja silakka ovat samanalaisia ja kummallakin kalalajilla on vannoutuneet kannataajansa. Muikkua saadaan sisävesistä ja silkakkaa meres-

tä. Kirjolohi on niin sanottu viljelty kala.

Kirjolohta myydään avattuna eli sisäelimet poistettuna ja myös fileoituna. Usein se on myös edullisen tarjouksena. Kirjolohen suomut ovat ohuita ja pehmeitä, joten kalaa ei tarvitse suomustaa. Kokonaisuudesta kirjolohesta poistetaan ainoastaan kidukset ja se huuhdotaan nopeasti. Kala kuivataan talouspaperilla ja valmistetaan ruoaksi.

Fileoidun kalan päästä ja ruodoista kannattaa kiittää kalaliemi. Pakasteutusta liemestä saa kätevästi liemen esimerkiksi kala- ja kasviskeittoon.

Kiusallinen kala-allergia

Kaikille kala ei kuitenkaan sovi. Kala on yksi voimakkaimmista allergioita aiheuttavista ruoka-aineista. Pikakulapsena todettu yliherkkyys kalalle saattaa säilyä läpi elämän, ja samalla voivat sellaiset herkut kuin äyriäiset ja mätä olla myös sopimattomien listalla.

Kala-allergia, kuten muutkin allergiat, on kuitenkin yksilöllistä. Voi olla, että pakastekala sopii, vaikka esimerkiksi silakka saa aikaan allergisia oireita ja päinvastoin. Toiset ovat niin yliherkkiä kalalle, että saavat oireita jo siitä, kun kotona valmistetaan kalaa ruoaksi.

Kokeile kalapaistosta

Tässä kuitenkin herkullinen kalapaistoksen vihje kalatuomarin ystäville: Asettele kampela- tai turskafileit (noin 800 g) voideltuun uunivuokaan. Ripottele pinnalle sitruunapippuria ja runsaasti basilikaa sekä hiukan suolaa. Peitä vuoka foliolla ja hauduta ruoka

200 asteessa noin 20 minuuttia.

Tee valkokastike maidosta (3-4 dl) ja vehnä jauhos-
ta (3 rkl). Mausta kastike varovasti suolalla ja mahdol-
lisesti parilla-kolmella lusikallisella valkoviiniä. Ota
vuoka uunista ja kaada kastike kalafileille ja ripottele
päälle runsaasti justoraastetta, esimerkiksi emmen-
taalia. Kuorruta 225-asteisessa uunissa, kunnes pinta
saa kauniin värin.

Tarjoa ruoka keitettyjen perunoiden ja hyvän salaa-
tin kera.

Elämä on parempaa opaskoirani Bessin kanssa

Helen Browne on kuurosokea. Hänet on äskettäin
koulutettu työskentelemään opaskoiran kanssa. Täs-
sä hän kertoo tunteistaan ja kokemuksistaan.

Noin kahdentoista vuoden ajan minulla oli päämäärä-
nä elämässä mennä yliopistoon. Nyt 27-vuotiaana
olen kolmannella vuodella neljän vuoden kurssista
Durhamin yliopistossa. Haluaisin sanoa että se oli mi-
nun kunnianhimoni joka olisi suhteellisen helposti to-
teutettavissa, mutta valitettavasti näin ei ole ollen-
kaan. Synnyin kuurona ja minulla on aina ollut heikko

näkö joka on jatkuvasti huonontunut viimeisten kym-
menen vuoden aikana. Ilmeisesti tästä on ollut seu-
rauksena useita vakavia henkilökohtaisia kriisejä ja
jopa nytkin minun tekisi mieli jättää koko yliopisto, sil-
lä joskus minusta tuntuu että taon päätäni tiiliseinään
tai jahtaan olematonta sateenkaarta. Kuitenkin olen
yhä Durhamissa – kiitos yliopiston ja myöskin opis-
kelijoiden fantastisen tuen.

Yliopistossa on iso joukko opiskelijoita eriasteisine
kuulovammoineen, joten en kuvitellut että minulle tuli-
si ongelmia – joita sitten tuli. Yksi asia, jonka kanssa
en ole koskaan elämässäni tullut sinuiksi, on että mi-
nulla on sekä kuulo- että näkövamma. Useimmat ih-
miset joiden kanssa joudun tekemisiin, voivat ymmär-
tää yhtä tai toista, mutta eivät molempia. Sen tähden
olin aluksi »erilainen» muihin kuuroihin opiskelijoihin
verrattuna sillä olin myöskin sokea.

Kuitenkin vaikka kuurot opiskelijat ovat ystävällisiä
toisiaan kohtaan, he eivät muodosta sosiaalisia ryh-
miä sillä useimmat sopeutuvat hyvin normaalikuulois-
ten kanssa. Kävin »normaalia» nunnaluostarin oppi-
koulua ja niinpä odotin sopeutuvani myös hyvin. Mut-
ta nyt näköni aiheutti ongelmia. Onnekseni löysin oi-
kein hyvän ystävän ensimmäisenä yliopistovuoteni
joka on ollut apunani ja tukenut kaikin mahdollisin ta-
voin ja hän onkin päässyt siihen, että olen onnistunut
pysymään Durhamissa näinkin pitkään. Ystävyuteni
Kim Turnerin kanssa on täytynyt aiheuttaa jonkinlai-
sen ketjureaktion, sillä usein käy ilmi että miltei jokai-
nen tuntee minut.

Durhamissa olo on kaikenkaikkiaan ollut minulle upea kokemus ja toivon todella että löytäisin voimaa ja rohkeutta käydä kurssini loppuun tyydyttävillä arvosanoilla.

Mutta kenties tärkein asia mikä minulle tapahtui Durhamissa on se, että minusta tuli opaskoiran omistaja. Sain Bessin tämän vuoden kesäkuussa ja jo nyt se on muuttanut elämääni suuresti. En ole koskaan vakavasti miettinyt opaskoiran anomista vaikka näköni puolesta olisin sellaiseen oikeutettu – koska tiesin etteivät kuurot ole sopivia sellaista anomaan... tai niin ajattelin.

Kaikki alkoi tapahtua sen jälkeen kun taas kerran suuressa masennuksessa todella pakkasin laukkuni ja lähdin Durhamista – enkä aikonut enää koskaan palata. Kenties ennustettavissa, olin kuitenkin taas koulussa viikon sisällä, valmiina yrittämään uudestaan.

Sokeiden sosiaalityöntekijä Durhamissa, neiti Jane Wilson, pyydettiin avaamaan pistekirjoituskurssi ja sen ohessa yliopiston suureksi hämmästykseksi minulle tarjottiin mahdollisuus saada opaskoira. Tämä oli juuri ennen joulua 1985. Se oli toivo johon tartuin ja ajatus auttoi minua jatkamaan ja näin saatoin päätökseen toisen lukuvuoteni.

En oikein tiedä millaiseksi kuvittelin koulutuskeskuksen Middlesboroughissa. Nyt jälkeenpäin ajatellen se oli kaikenkaikkiaan hyvin miellyttävä kokemus, vaikka muutamina ensimmäisinä päivinä minua vaivasi sama vanha ongelma että olen »erilainen». Tällä

kertaa kuitenkin siksi että olin kuuro. Silloin en kai niin välittänyt tästä erilaisuudesta, koska olin Middlesboroughissa ainoastaan saadakseni Bessin. Mutta asia on, että kuitenkin välitin, erottuminen toisista kyllä sattui. Saatatte ajatella että aikaisemmin olen jo kokenut olevani erilainen, niin ettei sen pitäisi enää koskea, mutta se koskee... se on sellainen kipu johon ei koskaan totu.

Kuitenkin onnistuin asettumaan keskukseen ja minulla on muutamia onnellisia muistoja kaikesta. Siellä oli mukavasti seuraa ja naurua. Kouluttajat työskentelivät erittäin kovasti pitääkseen huolta että jokainen oppilas sai tarvitsemaansa huomiota ja otaksun että lopulta he olivat iloisia nähdessään meidän lähtevän, sillä olimme kaikki hyvin vaativia.

En usko, että koulutukseni erosi kuuroudesta huolimatta paljoakaan muista, vaikka sain kenties enemmän henkilökohtaista huomiota kuin toiset. Selvin ongelmani opaskoiran kanssa oli liikenne. Vaikka olenkin kuuro, minun on onnekseni mahdollista kuulla liikenteen ja ihmisten ääntä oikeassa korvassani olevan vähäisen kuulon avulla. Aikaisemmin saatoin ryntätä kadun yli toivoen parasta. Nyt olen perheeni helpotukseksi varovaisempi, sillä opaskoiran omistajana olo merkitsee myös vastuuta koirasta.

JATKU

Käännetty englantilaisesta kuurosokeiden kansainvälisestä lehdestä.

Ilmoitukset

Kuurosokeiden ulkomaanmatka Kyprokselle Pafokseen 18.10.-12.11.1987

Kuurosokeiden ulkomaanmatka Turkkiin on peruuntunut. Matka tehdään Kyprokselle Pafokseen 18.10.-12.11.1987. Matkan hinta on puolihoidolla 2.768 mk sekä 45 mk peruutusturvamaksu ja lisäksi retkipaketti (neljä retkeä) 300 mk, eli matkan hinta yhteensä 3.113 mk.

Kyproksen saari sijaitsee Turkin ja Syyrian edustalla Välimeressä. Pafos on 12.000 asukkaan idyllinen merenrantakaupunki. Aurinko paistaa siellä melkein aina. Lokakuussa korkein päivälämpötila on 26 astetta, alhaisin yölämpötila on 17 astetta ja meriveden lämpötila on 24 astetta. Pafoksella on rauhallinen ja kiireetön tunnelma.

Ilmoittautumiset huhtikuun loppuun mennessä keskustuomistoon Dagi Ahvenaiselle, puh. 90/7704 353 tai tekstipuhelin 90/7704 355. Matkalle otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Ryhmän koko oppaineen 16 henkeä.

Sosiaalilomat haettavissa

Raha-automaattiyhdistys on myöntänyt tänä vuonna 26.000 mk sosiaaliseen lomatoimintaan. Loma voidaan pitää lomakodissa tai muussa lomanviettopai-

kassa. Kuurosokean avustajana/oppaana voi olla perheenjäsen, tulkki tai muu opas.

Sosiaaliloma-avustusta haetaan hakemuksella, josta saa aluesihteeriltä. Avustusta ja lomaa voidaan myöntää kuurosokealle, joka ei heikon taloudellisen tilanteen takia itse voi kustantaa lomaa, ja joka terveydellisten, työloloihin liittyvien tai muiden syiden takia on erityisen loman tarpeessa. Johtokunta käsittelee hakemukset ja päättää lomasta.

Jos olet kiinnostunut sosiaalilomasta, ota yhteys aluesihteeriksi. Hakemuksessa tulee selvittää lomasta aiheutuvat kustannukset. Johtokunta on päättänyt matkakustannusten omavastuiksi 100 mk. Lomaviiikon kustannukset, oma täysihoito ja matkat myös oppaan osalta eivät saa ylittää 2.000 mk. Jos lomaviiikon kustannukset ovat suuremmat, on ylimenevä osi maksettava itse.

Jos olet halukas viettämään lomaa useamman kuurosokean kanssa yhdessä, niin ilmoita siitä hakemuksessa. Pyrimme varaamaan muutamia lomapaikkoja samanaikaisesti johonkin lomanviettopaikkaan. Lomapaikka ja loma-aika ilmoitetaan näille henkilöille myöhemmin.

Sosiaalilomapaikan voit siis valita joko itse, suunnitella ja ohjelmoida loman itse, tai hakea lomalle lomapaikkaan, johon tulee samanaikaisesti useampia kuurosokeita.

Lomahakemukset tulee olla keskustuomistossa toimitukseen loppuun mennessä.

Perhekurssit pidetään Vääksyssä hotelli Tallukassa ajalla 22.6.-27.6.1987. Kurssi järjestetään kansaneläkelaitoksen rahoituksella.

Kurssiohjelmassa on ryhmä- ja henkilökohtaisia keskusteluja perheeseen ja lastenhoitoon liittyvistä asioista, sekä muista aiheista, mitkä kiinnostavat ja ovat ajankohtaisia. Lisäksi on luovaa toimintaa, rentoutusta ja mukavaa yhdessäoloa. Lapsilla on oma ohjelma.

Vääksy sijaitsee n. 20 km Lahdesta Jyväskylään päin. Tallukka-hotelli sijaitsee kauniilla paikalla Päijänteen rannalla.

Kurssilla ovat mukana psykologi Pipsa Tikkanen ja luovan toiminnan ohjaaja Mervi Mäntynen. Kurssin vetäjänä ovat Terhi Pikkujämsä ja Jorma Säynäjäkangas.

Ilmoittautumiset 3.4.1987 mennessä keskusteluun Dag Ahvenaiselle, puh 90/7704 353 tai tekstipuhelin 90/7704 355, tai omalle aluesihteerille.

Tervetuloa!
